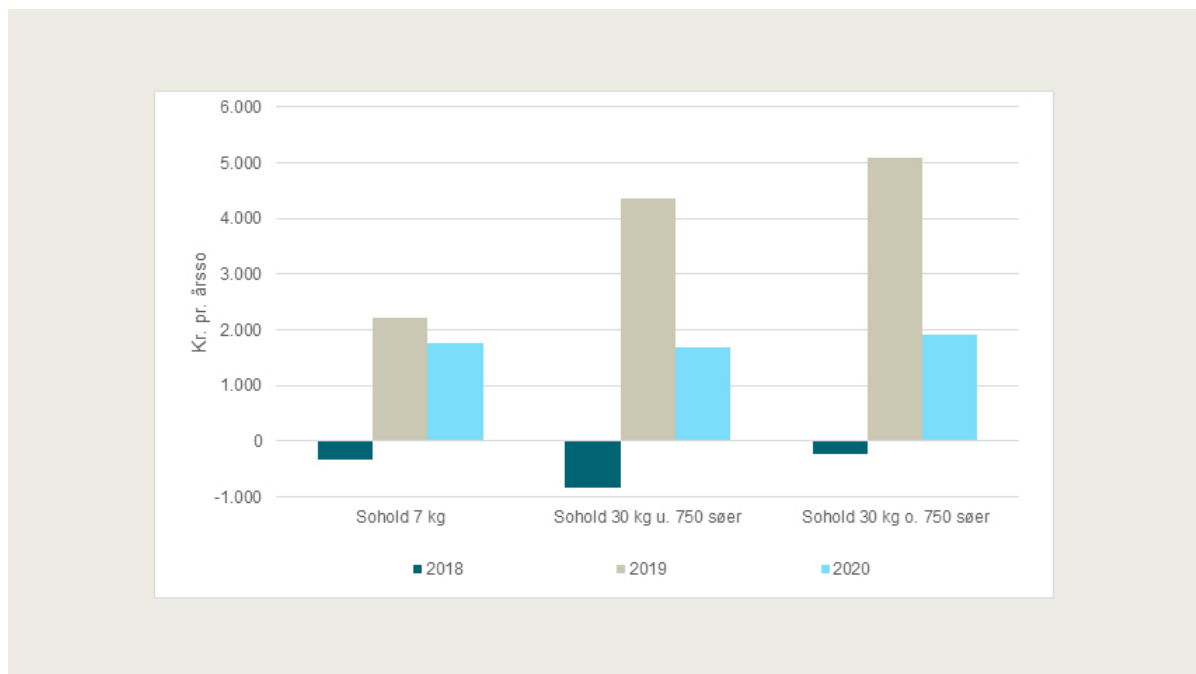

Økonomi og ledelse, Svin

Mere end en halvering af resultaterne for smågriseproducenterne i 2020

Driftsgrensresultaterne for smågriseproducenterne viser mere end en halvering i driftsresultatet i forhold til 2019, men det ligger stadig over resultaterne i perioden 2016 til 2018.

Det er særligt et fald i besætningsværdien, som påvirkede resultatet negativt. Selvom indtjeningen faldt, var der stadig flere positive takter i 2020, som trak resultatet i en positiv retning.

Figur 1. Gennemsnitligt resultat pr. årso

Dækningsbidraget faldt med omkring 30 pct. pr. årso i 2020 i forhold til 2019. Det skyldtes hovedsageligt et fald i bruttoudbyttet, men også en smule højere stykomkostninger end året før. Indtægten for salg af smågrise var på samme niveau som i 2019. Det var positivt påvirket af, at der blev produceret flere grise pr. årso end de foregående år, mens smågriseprisen i gennemsnit var lidt lavere. Det var særligt værdien af besætningen, som faldt markant, da værdien af søer og grise var væsentligt lavere i slutningen af året end i starten af året.

De samlede omkostninger pr. årso var stigende, og steg i gennemsnit med 3-4 pct. i forhold til 2019. Både den gennemsnitlige rente og den samlede kapital pr. so var lavere end året før. Det medførte lavere renteomkostninger, og det var hovedgrunden til, at kapitalomkostningerne faldt

i forhold til 2019. Kapacitetsomkostningerne var derimod stigende. Det skyldtes større vedligehold og højere lønomkostninger. Som tidligere nævnt steg stykomkostningerne en smule, så samlet set gav det en lille stigning i de samlede omkostninger pr. årso.

Udviklingen i indtægter og omkostninger medførte, at det gennemsnitlige resultat pr. årso endte på 1.695 kr. for virksomheder med under 750 søer og på 1.912 kr. for virksomheder med over 750 søer.

Salgspriser og fremstillingspriser for smågris

2020 var et år med meget store udsving i smågrisepriserne, særligt på eksportmarkedet. Året startede med meget høje priser, men faldt i forbindelse med udbruddet af Covid-19 og efterfølgende udbruddet af ASF i Tyskland til et lavt niveau i slutningen af året. Gennemsnitligt set faldt smågriseprisen med ca. 10 kr. i forhold til i 2019 og endte på en gennemsnitlig salgspris på omkring 470 kr. pr. smågris.

Fremstillingsprisen viser, hvad det koster at fremstille en smågris. Der bliver ikke taget højde for ændringer i besætningsværdien, som de senere år har haft stor betydning for de økonomiske resultater. Uden udviklingen i besætningsværdierne er det derfor nemmere at sammenligne fremstillingspriserne over tid.

Fremstillingsprisen pr. smågris var svagt faldende i 2020 i forhold til 2019, hvilket er en positiv udvikling. Fremstillingsprisen var på omkring 370-380 kr. i gennemsnit i 2020. Som nævnt tidligere var de samlede omkostninger pr. so svagt stigende, men i og med at der var flere producerede smågrise pr. årso, er fremstillingsprisen pr. smågris lavere end året før.

Forskellen mellem den gennemsnitlige salgspris og fremstillingsprisen var i nærheden af 100 kr. pr. smågris. Det må siges at være et tilfredsstillende resultat, særligt når man ser på udviklingen i løbet af året.

Med en lav fremstillingspris er virksomheden mere garderet mod udsving i markederne. På den måde bliver den også mere økonomisk robust og kan modstå flere af de udefrakommende stød, som har gjort sig gældende i de seneste år. Det er derfor vigtigt at holde fokus på fremstillingsprisen.

Fraktilanalysen

Fraktilanalysen viser resultaterne for den virksomhed, som ligger på grænsen til f.eks. bedste 33 pct. Dvs. hvilket mål for et givent nøgletal en virksomhed skal opnå for at være blandt de 33 pct. bedste. Det er ikke den samme virksomhed, som ligger på 33 pct. fraktilen for alle nøgletallene. Det vil være forskellige virksomheder, så der er ikke en fuldstændig sammenhæng mellem at være i 33 pct. fraktilen på de enkelte nøgletal og resultatet, driftsgren pr. årso.

Fraktilanalysen giver et godt overblik over, hvilke parametre den enkelte virksomhed klarer sig godt og mindre godt på. Og den kan derfor være med til til at finde indsatsområder, som kan forbedre virksomhedens økonomi.

Søer med smågrise - over 750 årsøer	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale				
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil	37,8	37,2	35,2	34,7	34,3	33,4	32,6	32,1	31,7	30,1	29,1
Producerede grise pr. årssø	306	317	343	350	355	365	370	380	388	416	438
Fremstillingspris pr. smågris	299	316	339	346	352	361	367	375	382	410	430
Kr. pr. solgt smågris	513	507	488	483	477	471	459	455	450	432	427
Kr. pr. solgt smågris omregnet til 30 kg	509	501	481	477	470	464	455	450	444	432	427
Afkastningsgrad	34	25	18	17	15	13	11	10	9	4	0
Bundet kapital pr. årssø	8.023	9.418	13.470	15.149	16.280	17.373	18.862	19.685	22.312	26.188	30.400
Bruttoudbytte i alt pr. årssø	17.086	16.665	15.750	15.254	14.841	14.279	13.860	13.559	13.309	12.389	11.190
Foderomkostninger pr. årssø	4.785	5.171	5.714	5.837	5.928	6.058	6.257	6.356	6.486	6.845	6.925
Foderomkostninger omregnet til 30 kg	4.787	5.169	5.708	5.834	5.928	6.055	6.255	6.353	6.480	6.839	6.924
Dækningsbidrag pr. årssø	9.696	9.141	8.154	7.728	7.264	7.004	6.200	6.005	5.730	4.798	4.180
Krav til dækningsbidrag pr. årssø	3.736	3.958	4.429	4.530	4.720	4.869	5.118	5.214	5.303	5.647	5.929
Arbejdsomkostninger pr. årssø	1.593	1.707	1.914	1.992	2.029	2.090	2.177	2.220	2.329	2.525	2.717
Resultat, driftsøen pr. årssø	4.283	3.915	3.130	2.700	2.392	2.039	1.637	1.384	990	324	-228

Figur 2. Fraktilanalyse for søer med smågrise – over 750 årsøer

Som vist i figur 2, er der meget stor spredning i resultaterne. For det første er der stor produktivitetmæssig forskel fra 37,8 til 29,1 producerede grise pr. årssø. Det svarer til en difference på 8,6 producerede grise pr. årssø mellem de bedste og dårligste producenter. Produktiviteten i sig selv giver store økonomiske forskelle, da der er væsentligt færre eller flere smågrise at fordele indtægten og omkostningen ud på.

Det billede gør sig gældende for alle nøgletallene, hvor der er stor spredning i både priser og omkostninger, alt efter hvilken fraktil virksomheden ligger på.

Der kan selvfølgelig være mange grunde, f.eks. sygdom i besætningen, til at virksomheden er endt i de dårligere fraktiler, hvor der er stort forbedringspotentiale.

Det er vigtigt at få undersøgt grundene til det og derefter få gjort noget ved udfordringerne. Business Check er et rigtig godt værktøj til at sætte fokus på de indsatsområder, hvor der er størst forbedringspotentiale.

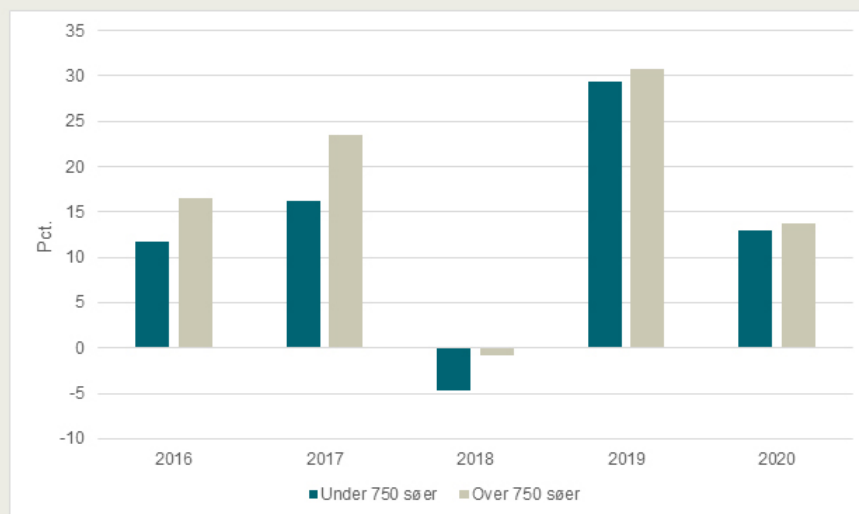
Som noget nyt i 2020 er fremstillingspris, salgspris og foderomkostninger pr. årssø omregnet til en salgsvægt på 30 kg, så det bliver mere sammenligneligt, når der ikke skal tages højde for forskelle i salgsvægten.

Afkastningsgrader

Der er mange vigtige nøgletal i Business Check, men et af dem, der bliver brugt rigtig meget, er afkastningsgraden. Afkastningsgraden viser virksomheders evne til skabe overskud i forhold til den bundne kapital. Den gennemsnitlige afkastningsgrad var i 2020 på 13 pct. for virksomheder med under 750 søer og 13,8 pct. for virksomhederne med over 750 søer, hvilket må siges at være fine resultater.

Som vist i figur 3, har der været spredning i afkastningsgraden de seneste 5 år, særligt med det lave resultat i 2018. Den gennemsnitlige afkastningsgrad i den seneste 5-årige periode har været 13,1 pct. for virksomheder med under 750 søer, mens virksomheder med over 750 søer havde en gennemsnitlig afkastningsgrad på 16,7 pct.

Figur 3. Gennemsnitlig afkastningsgrad for virksomheder med smågrise med under og over 750 årsøer.

Den gennemsnitlige afkastningsgrad dækker også over store udsving virksomhederne imellem, hvilket også kan ses i fraktilanalysen i figur 2, hvor afkastningsgraden svinger fra 34 for de bedste til 0 pct. for de dårligste i gruppen med over 750 søer.

Optimer og lav forbedringer, hvor det giver størst effekt for din virksomhed

Der er mange faktorer, der har indflydelse på bundlinjens resultat. Man bør lave en marginalbetragtning på de mulige tiltag, der kan gøres i virksomheden og se på, hvilke tiltag vil have den største økonomiske effekt.

Alle virksomheder har forskellige muligheder og begrænsninger, som kan være svære at ændre på. Det er derfor vigtigt, at virksomheden arbejder med de områder, hvor det er muligt at lave de forbedringer, der giver det største afkast, både på kort og langt sigt. Det er klart nemmest at arbejde med både kort- og langsigtede målsætninger, hvis man har en klar strategi for virksomheden og derved kan arbejde hen imod at opfylde de strategiske målsætninger, virksomheden har defineret for sig selv.

Lige meget hvor virksomheden ligger i fraktilanalysen, vil der være forbedringsmuligheder at finde, og det vil påvirke bundlinjen.

Emneord

Benchmarking

Business Check

Økonomiske nøgletal

Økonomi og ledelse

Tema: Business Check - sæt fokus på bedriftens økonomi

Med Business Check kan du sammenligne dine nøgletal med andre landmænds, så du får viden om, hvilke nøgletal du kan forbedre, og hvor du klarer dig godt. På dette site finder du de nyeste Business Check for alle driftsgrene, ligesom du får inspiration til...

Vil du vide mere?

Sisse Villumsen Schlægelberger

Specialkonsulent

SEGES

siss@seges.dk
+45 3339 4385

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

